

AN NHIÊN

(Thơ ông từng Điếu Trú với tất cả yêu thơ ông và kính quý)

*Cõng trăng lên núi hỡi hỡi không
Gặp lão du tăng thổi gió rông
Vết bết trăng rọi trên phiến đá
Có không, không có...trời mệnh mông*
(Chúc Mai)

Tam Tháp Phật Pagoda nằm trên ngọn đồi nhỏ cạnh thác Cam Ly, chùa được xây bởi tất cả chi nhánh của nhà có từ thế kỷ 60. Cảnh đẹp ngoạn mục mang đến sự thanh tịnh vào với sự yên tĩnh, bên cạnh tên chùa nhỏ xíu trên cột trụ nhỏ. Nếu đi vào rừng sâu, hai bên rừng đá lộ ra cây làm bóng mát : cây tùng bách tán, thêu nãi, nhốt chi mai... đến đến nơi đất thơ ông Tam Tháp Phật

Phật Di Lạc với những viên mãn năm chú như ngọc trên ngón tay ; Bồ Tát Quán Thế Âm đứng trên quỳ đá màu xanh ; Bồ Tát Đệ Nhị Thế Chí ngồi mái ngôi nhà thơ. Những bông tuyết làm cảm thấy như có khuôn mặt thuở xưa Việt hiện hòa, chân chốt.

Chánh điện xây theo kiến trúc chùa Việt Nam, như thế này, mái cong. Bên trong, tượng Phật Thích Ca với bàn thờ không rỗng. Con đường dẫn vào nhà chúng, hai bên có hàng chùy xi măng đúc thô sự trồng cây làm kiến trúc: xoài, si, ngũ gia bì. Giàn hoa chuôi ngọc nâu vàng, thông xoài trồng chòm thơ bình yên.

Trong khuôn viên chùa còn có nhõng căn phòng nhõng đõ dành cho nhõng ngõõi đõn tu hõc, vài chiõc ghõ đá đõ rõi rác quanh lõi đõ.

Võ sõ trõ trõ là võ du tăng trong tăng đoàn thuõc phái khõ t sĩ do Tõ sõ Minh Đõng Quang sáng lõp. Tõ dung hõp đõc trõng cõa Phõ t giáo Nguyên thõ y và Phõ t giáo Đõ i thõ a. Tõ truyõn bá giáo lý bõng ngôn ngõ giõn đõ theo thõ thõ song thõ t lõc bát, phù hõp võ i tâm lý và tính cách mõc mõc cõa ngõõi dân miõn Nam. Hình õnh đoàn du tăng choàng chiõc y màu vàng chõa cánh tay phõ i, cõm bình bát, khuôn mõ t đõ m tĩnh, chân trõn, bõõc đõ khoan thai gõ i nhõ các võ sõ hóa duyên thõ i Đõ c Phõ t tõ i thõ .

Võ sõ trõ rày đõy mai đõ, cuõc sõng thanh bõn tam y nhõ t bát. Sõ cùng huynh đõ rong ruõ i khõp miõn Nam và cao nguyên Trung phõn. Các sõ cõ t nhiõ u chùa, đõng trõõng hõc, xây cô nhi viõn, lõp nhà đõõng lão, õ y lõo và cõ u trõ cho ngõõi dân gõp phõ i thiên tai trong cõn khõn khõ . Võ t chõ t nuõ i thân, tinh thõn đõõng tâm.

Võ sõ trõ kiên trì giõ i luõ t, tinh tõn đõng mẫnh, cõ gõng tu hành, lõp công bõ i đõc, Sõ thành võ cao tăng tài giõ i. Năm 1975 đõ t nõõc đõ i thay, Sõ bõ chính quyõn mõ i đõ a đõ tù cõ i tõ o.

Trõ i qua nhõng ngày lênh đênh trên biõn trong hõm tàu kín mít đõ y ngõõi tù; sàn tàu lõn phõn và nõõc tiõ u. Khi lên bõ , Sõ cùng bõn đõng cõnh ngõ đõõc đõ a lên miõn núi cao.

Trõ i tù là mõ t bã đõ t trõng rõng võ i mõ y túp lõu tranh đõng tõ m. Ban ngày, ngõõi tù cõ i tõ o đõõc chia ra tõng toán trõng rau, đõm cây sõn; tõp vào tõng lõy cây đõng lỏng trõ i. Đêm võ , khõng khí lõnh miõn núi cao tràn võ bao trùm nhõng con ngõõi mõ t lõ võ đõ i trõn miẽn, khõng đõ áo quõn, run lõy bõ y đõõ i ngõn đẽn đõ u leo lét

Võ c thõm nuõi khõng thuõn tiõn võ đõõng xá xa xôi, ngõõi tù cõ i tõ o nhõ t là nhõng ngõõi “ tù mõ cõi” nhõ Sõ lõ i càng thiõ u tõn. Mõ i ngày hõ đõõc phát 2 lõn, mõ i buõ i cõm đõõc hai bát đõn khoai mì lõn sõn và đõa rau muõng luõc. Thõ c ỏn thiõ u chõ t dinh đõõng, lao đõng nõng nhõc, nhõng buõ i tõ kiõ m đõ m tõng ngày tõng ngày khiõn ngõõi tù kiõ t quõ võ tinh thõn lõn thõ xác.

Cái chõ t thõõng tâm xõ y ra thõõng nhõ t: núi đá đẽ, lõp nhà trõ t chân ngõ xuõng, đõ i lõ , bõnh

tít... Cuộc sống đầy ắp với niềm vui tuy vất vả nhưng niềm vui rạo rạo hoang vu.

Trong ngày bị bắt giam, Sống mới được nhìn nhận công nhân khổ t số giờ thoát khỏi não, thì nhìn thấy nhìn chân đất công nhân đi vô thố ng, tít tít trong cuộc sống hiện tại. Cuộc cùng Sống buồn bã mãi mãi, tha thố không nhìn thù và an nhiên chịu đựng đầy đủ 8 năm.

Với sự trợ giúp đã có tuổi, Sống được trở về với chính công nhân công nhân thác Cam ly trong khuôn viên công nhân gia đình Phố tít mố đố đã công t cúng dâng ng trên dâng hóa duyên. Chính công nhân công nhân công nhân cây, ván, lá tít a vào sống n đố xa chố, có cây cao bóng mát gió thanh, công nhân giờ a vố n rố ng, trở ng trở i giờ a trở i.

Thế là bao công p gố t gao vố tín ngố ng, tu sĩ công a nhố u tôn giáo buố c trở vố đố i sống trở n tít c. Sống chịu quố n chố đố n gố n 10 năm; không đi hóa duyên và hành đố o. Hàng ngày, Sống túc tít c phá đố t trở ng trở t cùng với gia đình ngố i Phố tít .

*Sống ng tan công tít - tít ng chuông rố i
Sân rêu hoang vố ng- dáng sống ngố i
Hàng mãi trang kính- kính vô tít
Mây vố tít ng không- mây trở ng trôi.
(Chúc Mai)*

Sống ngố i thì nhìn đố nh, sống ng đố t đố m vai áo, ánh trắng tít a khố p nố i, trùn trên mố i vố t nhố giác vàng. Vố ng trắng tròn cao vành vố ch rố i soi trong tâm thố c công a Sống : cánh đố ng lúa vàng đố vùng quê miố n Nam; con công u tre đố n sống vố nhố ng vùng heo hút nghèo khố ; dáng ngố i công sĩ mố đố o đố n đố c giờ a núi rố ng quố nh quố

Tít ng quét sân chùa công a ngố i Phố tít đố y sống m vang rõ mố n mố t: *Đêm qua, quét lá bố đố .
Quét mây, quét công trắng vố mố t phố ng.* (Chúc Mai).

Số bố ng tít nh, đố ng đố y, thố p nhang, vái lố y Đố c Tố Sống Minh Đăng Quang rố i lố ng lố xố p chính công y Uố t-đa-tăng vàng sống n cũ vào rố ng.

Đông đĩnh nh s già ngô trúc th a
Tay l n tràng h t n m Nam Mô
Đi u nh say s a, ng i x p ch
B ng hoa s tr ng, tr ng sân chùa
(Chúc Mai)

Bu i sáng, tr i Dalat, mây ph tr ng ng n đ i. Đi u Nh và anh vái l y th y và chào m đi h c.
Ra kh i ngõ, hai anh em chia tay nhau, m i ng i đi m i h ng. Đi u Nh ghé vào nhà r b n
cùng đ n tr ng .

Đi u Nh là sa di ch ng 10 tu i, m nh kh nh, cao h n các b n n a cái đ u. Mái tóc c o láng
ch a ch m tóc phía tr c v t qua bên, khuôn m t ngâ th nh ng thanh thoát. Chi c áo len
màu xanh đ m không đ che m b nh t bình màu khói lam chi u, Đi u Nh suýt xoa bên c nh
nh b n m c b đ ng ph c áo tr ng, qu n tây xanh.

Hai cô bé nh y chân sáo qua nh ng t ng đá nh men chân thác đ đ n tr ng, ti ng thác n c
m m tung b t tr ng xóa, nhánh thông xanh lóng lánh gi t s ng mai.

Hai đ a tr men theo s n đ i, qua chi c c u Ông Nuôi ghép b ng 2 t m v s t b c qua con
su i ch y xu ng thác Cam Ly; mùa m a n c lên cao gây ch t ng i nên c nh c u có chi c am
th n n nhân x u s . Hai nh l i trèo lên thêm ng n đ i n a, t i con đ ng b ng đ n tr ng.

Đi u Nh đ ng ngh chân, nhìn ngoái l i: ngôi chùa Tam Th Ph t khu t sau r ng cây ch còn
ph n trên c a t ng Quán Th Âm. Đi u Nh bi t gi này Th y đã ra v n, cu c đ t dăm lu n
khoai ho c Th y s ra kho nh đ t tr ng đ xi măng đúc ch u tr ng cây, xây n n đ ng t ng.
T chi c c c chồi lá s sài, Th y l n h i s a thành ngôi chùa b ng g ch ngói, thêm nhà chúng
và nh ng phòng nh dành cho ng i đ n tu h c. Th y th ng đ y: ng đ c khi mê thì n m t c
là phép phi n não sanh t , sáu th c n m u n là phép ni t bàn.

T khi chào đ i, Đi u Nh đã quen v i hình nh Th y cũng là cha. Đi u và anh khi v a có trí
khôn đã đ c th y cho phép th sa di. Cu c s ng c a Đi u Nh và gia đình không đ dằng b i
nhi u ng i đ m ti u, chê bai. H quen v i quan ni m: ng i đi tu Ph t khi xu t gia không l p
gia đình.

M d y:

-Nhà mình tu phái Cồ Sô Môn. Cồ sô Môn có từ thời Pháp, nằm trong Giáo Hội Phật Giáo. Lúc ấy, ở miền Nam, những người heo hút và do hoàn cảnh không muốn tham gia chi viện chiến tranh, người miền quê tự mình xây chùa tu hành. Họ có vợ con như ở Hòa Hảo hay Cao Đài. Người đi không hiểu, mình đứng trách họ. Trong cuộc sống, con không được đánh giá đi qua nhìn xét. Có việc thì nói chuyện là tốt, việc xấu không chắc là xấu.

Đi tu Nhịn đói trên giường vui chơi cùng các bạn, vén tà áo lên nháy lò cò, nháy dây; nét ngây thơ như trẻ con tuy khuôn mặt trang nghiêm.

Lên lớp 5, Đi tu Nhịn cô giáo bắt cô học tiếng mẹ đẻ tính nhún nhún và hết lòng vì học trò. Đôi khi Đi tu thấy cô giáo nhìn mình lạ lẫm. Ánh mắt như dò tìm muốn tìm hiểu gì mà mắt cô không tên..

Đi tu Nhịn lên Trung học, biết cô vẫn nghiêm theo bước chân của mình. Đi tu chào khi gặp cô trên đường đi trên trường. Ngày nào Đi tu cùng các bạn đi thăm cô giáo cũ.

Đi tu trở thành nữ sinh trẻ khi lên lớp 11. Đi tu thăm cô : -Thầy con mất 49 ngày. Con mãi cô đi về Chung thất.

Cô giáo nhìn bóng Đi tu cao mạnh như khi đi xuống con dốc nhà mình. Cô băng khuôn mặt hỏi: -Khuôn mặt Đi tu Nhịn sao bần khổ ngày ngày. Đi tu Nhịn mỉm cười nói đi tu gì...

*Trên đời quán trọ bèo vôi
Hỏi xa pháp lý bấy giờ ở đâu
Bên trên gian bực mái đầu
Nghe trong vô ngã mắt mở u sầu
(Chúc Mai)*

Thời gian trôi thật nhanh. Thời thoát, cô giáo thành bà giáo vợ hiểu, bà rời xa Dalat nơi đã sinh và ra đi lên dù tâm trí luôn hướng về đó.

Lúc còn bé, ng i vú già nh c nh : -Trên vai mình có 2 ông th n thi n và ác ghi nh ng vi c mình gây nên. Con nên làm đ u lành lánh vi c đ . Coi ch ng mang t i. Ngũ gi i, bát chánh đ o đ c đ y b o đ n gi n gói g n trong 4 t : *Coi ch ng mang t i*. Bà giáo đ c cha nh n nh v lu t vô th ng trong cu c s ng và v n v t xung quanh

*Tr n gian là quán tr
T o hóa là huy n vy
Th nhân là khách
Đ ng là i r i ra đi.
(Vi t Trang)*

L n lên, bà làm dâu trong m t gia đình n n p x a: m i vi c cúng ki n, th t ch do đàn ông đ m đ ng; thân đàn bà ô u không lên đ c bàn th , chuyên lo vi c b p núc. Cha ch ng bà là c sĩ tu t i gia niêm m t; c tr t ng Kinh Pháp Hoa nhi u năm. Sáng m s ng, ti ng t ng kinh tr m b ng, m áp l n ti ng chuông mõ vang xa khi n vùng đ t quanh đó n i ti ng nhi u ma tr nên hi n hòa, làm an lòng ng i đi buôn bán s m. Khi c ông m t, nhi u v s đ n ti n đ a, lo li u vi c an táng dù tr c đó h ch a bi t c là ai. Ph t Pháp th t nhi m màu.

Bà giáo luôn nghĩ ch có nam gi i m i đ đ o h nh đ tu t p và giác ng đ tr thành b c cao tăng. Ng i ph n nghi p ch ng nhi u đ i khó tu, gi i l m ch thành ng i làm công qu trong chùa.

Khi bà đ y Đ i u Nh , đ ng nh có s h u duyên vô hình trong ti m th c: khuôn m t th thái đ u còn nét ngây th c a tr nh , dáng m nh mai trong chi c áo màu khói chi u l ng đ ng thoát t c trong cu c s ng đ i th c khó khăn. Nhìn Đ i u Nh ng i trong l p, *b ng đ ng bà giáo th y Ph t ngoài chùa*

Duyên may, bà giáo đ c nh ng thi n tri th c chung quanh ch đ y. *"M i sáng, bà giáo l ng tai nghe t ng th nh Đ i H ng Chung huy n đ i u t chùa Linh S n ban s m v ng qua đ tâm đ c bình an*

Em hỏi sinh có ông nội là vị thánh thần Cao Đài dạy thì n: -Cô nội xấp bưng, đi 2 chân tréo lên, ãng thng, nhm m t ãng nghe h i th . Cô khó ch u nhng s quen.

Bà c hàng xóm ãng b chuông mõ, bày n m Ph t: -Mình bòn chút ph c, mong sau này ãng c v ãng i chân Ph t.

M t v s tr ãng trên núi cao b c b ch: -Con tr , có công v c r t ãng và s p c i v . M t sáng, con nghe tin ãng i em h b tại n n. Con ãng đó dùng mu ãng vét tìm ãng chút thân th c a em ãng i bánh xe ãng i. V nhà, con n m mê man m y ngày m i th c ãng y; con ãng bàn th th p nhang, th y cu n Kinh Đ a T ãng nên ãng i ãng c. Đ c ãng ãng sáng ãng ãng ãng đó, con quy t ãng nh ãng tu. ãng i v s p c i sau này ãng xu t gia

V s ãng ãng thành ph n ãng và cát căn ãng n: Buông ãng ãng X ãng ãng B c ãng trắng thanh, bóng trúc g y.) (Thích Th T ãng

Nhng bài h c trên khi n bà giáo hi u rõ chính mình và ãng n mong tr thành ãng i ãng t trong ãng i này và ãng i sau (Thích Thanh T)

T t ãng n, bà v ãng Dalat, lên chùa Tam Th Ph t l Ph t ãng u năm. Chùa gi do m t ni s l n tu i tr ãng ãng. Sáng s m, chùa v ãng khách th p ph ãng, c ãng nh v t không thay ãng i: ãng ãng Ph t A di Đ ãng mĩm c ãng i v i năm chú nh v ãng quanh, B Tát Quán Th Âm dang tay c u ãng ãng ãng i, B Tát Đ i Th Chí t ãng ánh sáng trí tu kh p n i.

B t ch t, bà nhìn th y Đ i u Nh ãng ãng s p l trong chánh ãng n: Đ i u Nh v ãng thăm nhà. Thoáng cái, 25 năm ãng trôi qua. Bà giáo b ãng v s tr ãng ãng lúc t th và Đ i u Nh ãng ãng ch ãng ãng ngang bà lúc ãng. Th i gian ãng ãng ãng ãng ãng i, Đ i u Nh c ãng i v ãng n hi ãng n, ãng m ãng nh kh ãng nh trong b qu ãng n áo nh t bình nh ãng ngày nào, ch có mái tóc dài ãng ãng i chi c mũ len màu nâu.

Có ãng ãng tr con phía sau nhà chúng, Đ i u Nh ra sau, b em bé ra ãng i ti p khách.: - Em ãng l p gia ãng ãng và có 2 cháu trai. Em là m t bác sĩ ãng ãng y.

Bà giáo l ãng ãng nhìn Đ i u Nh : -Sao em l i ra ãng i.

Đieu Nhi cõ i nh, giõ ng bình thõ n : -Thõ y mõt, anh bõ bõ nh viêm màng não, mõt đõ a anh võ Chõ Rõ y chõ a trõ, không ngõõ i trông chõa. Em lo 49 ngày cho Thõ y xong, em xin vào các chõa khác đõ tu nhõ ng các ni sõ chõ nhõ n võ i đõ u kiõ n phõ i hiõ n đõ t. Đõ t cõ a nhà em là nõ i sinh sõ ng cõ a gia đình ngoõ i nên không thõ đõõ c. Tính hoài không ra, em xin ra đõ i, đi hõ c và thi vào y khoa mong tìm cách chõ a trõ cho anh. Anh õ bõ nh viõ n rõ t lâu, bác sĩ không chõ a đõõ c, chõ u thua cho anh võ nhà. Mõt cho anh uõ ng thuõ c nam và khõ n lõ y mõ i ngày. Lòng thành khiõ n Trõ i Phõ t thõõ ng nên giõ này anh có thõ tõ chăm sóc bõ n thân. Mõt là Bõ tåt. Tôn chõ cõ a Thõ y, lõ i đõ y cõ a mõt là kim chõ nam cho em trong cuõ c sõ ng

Đieu Nhi lõ i cõõ i, mõt trong veo nhõ kõ mõt câu chuyõ n cõ a ngõõ i nào đó :
-Đõ i sõ ng cõ a em õ n. Cõ õ i. Em võ n nhõ cõ mà.

Tiõ n bà giáo ra cõ ng, Đieu Nhi bõ con đõ ng giõ a lõ i đi. Khuõn mõt Đieu Nhi thõ nh thõ i, thoát trõ n dõõ i ánh nõ ng ban mai

Đieu Nhi õ i! Ngõi cõ tõ phái Cõ Sõ Môn cõ a em đã có ngõõ i truyõ n giõ

14.4.2020

Phạm Mai Hoàng